

Nagygéci Kovács József

Kell a fenének katedrális! Interjú Szálinger Balázs költővel

A József Attila-díjas költő, író, drámaíró, lapunk kezdetektől fogva állandó szerzője Zalában nőtt fel, szintén a megyéhez köti, hogy éveken át volt a Hévíz folyóirat főszerkesztője. Jelenleg „irodalmi szabadúszó”. A beszélgetésben szóba kerül a számos díjjal elismert *Köztársaság* (Magvető, 2012) című kötet és az elmúlt években megjelent verseskötetek, a *360°* és a *361°*. A felsoroltak után tavaly jelent meg első prózakötete, egy „lírai napló” *Al-dunai álom* címmel. Drámákat és bábjátékokat ír, Szűcs Krisztián énekes-dalszerzővel közös produkciójuk a Szűcsinger, ahol saját és mások szövegei szólnak meg mondva, énekelve.

- *Az elmúlt fél évben kétheti rendszerességgel olvashattunk veled készült interjút, ahol egyre többször mondtad azt, hogy már unod, mert nem tudsz újat mondani. Mindenekelőtt köszönöm, hogy mégis kötélnék álltál.*
- Nagyon unom magamat, és kifejezetten vonz Tandori hozzáállása, a kimaradás-kivonódás. Amikor hívtál, egyből mondtam, hogy én most már tényleg nem akarok interjúzni. És ez nem valami csavaros megoldás, hogy valójában át akarom vinni az infót, hogy “látod, milyen sokan keresnek”, hanem egyszerűen elegendem van, nem érzem, hogy tudnék újat mondani. Bár legalább szerencsére már nem mindent nyomtatnak ki, úgyhogy miattam kevesebb mókuscсалádot telepítenek ki azért, hogy a házukból papírt gyártsanak, ez megnyugtató.
- *A mókusokért én is szoktam aggódni! De miért baj az, hogy ha a szerzőre, aki ráadásul, sokfélét szerez, kíváncsiak?*
- Nem hiszem, hogy kíváncsi a kulturális közönség. Inkább a kulturális sajtónak néhány velem valamiért szimpatizáló szereplője. Az a helyzet, hogy most egy jó éve nem nagyon tudok elmélyülni, végigdolgozni a megszokott négy-hat-nyolc órákat, mert a járvány miatt felborult a munkarendem. Azért is érzem soknak az interjúkat, mert nem helyes, hogy ennyiből áll az output.
- *Az elmúlt 20-25 évben az irodalmi szcénában sok mindent csináltál, ami érdeklődésre tart számot és sosem voltál az az elzárkózós típusú szerző, ha szakmai munkáról volt szó: szerkesztettél, tehetséggondoztál, felléptél, műfajokat újtottál.*
- Ez igaz, de a sajtóban is előfordul, hogy nem a szakmáról van szó, hanem a bulvár az érdekes. X beszél Y-nak, Z vesz egy új autót szlovák rendszámmal. És persze az irodalmi életben ugyanez: magánélet, gyermekáldás, satöbbi, szörnyű.
- *Pedig pont egy magánéleti érdekességet szerettem volna szóba hozni, mielőtt szakmáznánk. Azt, hogy most amikor beszélgetünk, te Surányban vagy én meg Erdőkeresén, de mikor a lapszám majd megjelenik, te már újra zalai polgár leszel, Keszthelyre költöztök hamarosan.*

- Igen, alig várom, hogy végre ott legyünk és elkezdjek dolgozni újra rendszeren, kevés magánéleti közlés, több mű – ez a tervek.
- *Ehhez képest a legújabb köteted egy napló, te hívod így és benne azért jó pár magánjellegű közlés is szerepel.*
- Igen, ott pont megsértettem ezt a dolgot. Lehet, hogy sokat mutattam, eleve nagy dilemma, hogy egy napló saját magamnak vagy közhasználatra készül. Kétféle felfogás, nehéz megtalálni az egyensúlyt. Nyilván írhattam volna többet a magánéletemről, nyilván ki is zárhattam volna teljesen. Így alakult.
- *Azóta voltál Nagybányán is. Naplóírási szándékkal érkezél oda?*
- Van egy darab, amit régóta görgetek magamban. Az első világháború végén játszódik Nagybányán, és szerettem volna úgy megírni, hogy ismerem a várost, hogy nem csak az a turistás két nap van, hogy „itt vagyok, jaj, de megszívom magam élménnyel, s aztán továbbmegyek”. Nem az volt a cél, hogy ott naplót írjak, de írtam. És azokat az érvényesen felvethető problémákat, amelyek az Al-dunával kapcsolatban léteznek, a Nagybányán írt naplóban is egyből éreztem. Sok, nagyon kiteszem benne magam meg a szeretteimet. Elkezdtem begépelni úgy két hónapja, és azóta áll, nem csinállok vele semmit. Majd várom, hogy egy kicsit kihűljön, aztán majd meglátjuk, mi lesz a sorsa.
- *Mi a helyzet a színházi munkáiddal és a Szűcs Krisztiánnal közös projektetekkel, a verses, énekes, itt-ott kabarés Szűcsingerrel?*
- Lényegében semmi. Az a világ megfagyott. Az eger-szegei Becsvölgye-bemutatót például egy évvel eltolták. Felkérések sincsenek. Az augusztus végén Pécsen bemutatott, Szent László királyról szóló vígjátékomnak húsz-harminc előadásnál kéne tartania, és háromnál tart. Nincs visszajelzés a közönségtől, nincs közönség, kritikai visszhang sincsen, miközben kész mű. Várakozás van. A Szűcsingerrel ugyanez, jó pár fellépés elmaradt, nem voltak fesztiválok. Terv persze van, szeretnék egy mesét, bábjátékot, zenés darabot csinálni Mátyás király, a szultán címmel. Majd ha több lesz a levegő, megcsináljuk. Arról fog szólni, hogy Mátyás király lesz a szultán.
- *Online világ előtti állapot ez, nincsenek a már megszokott azonnali reakciók.*
- Olyan, mint ha kinyomtatták volna a könyvemet, de ott áll a kiadóban fólia alatt az összes. Meg is jelent, meg nem is. És ha mondjuk szeptembertől megint lehet normálisan élni, rengeteg előadás lesz, de nem hiszem, hogy az emberek behozzák az elmaradást. Akik eddig havonta egyszer mentek színházba, most nem fognak naponta járni. Pedig milyen jó ötlet, nem?
- *Így viszont legalább a jövő-menés idejét megspóroltad*

az utóbbi hónapokban. Állítólag sok lett az emberek felesleges ideje, lehet a régi nagy terveket elővenni, leporolni, megcsinálni...

- Ha így nézzük, akkor persze szabadul fel idő, mert nem lehet ide-oda menni, de közben meg, ha rád van zárva az ajtó, és olyan körülmények vannak, az nem kedvez a nagy terveknek. Az enyém egyébként a már említett Nagybánya-dráma.
- *És a Honfoglalás-dráma.*
- És még sok más, Straszov Ignáccal, II. Lajossal is szeretnék foglalkozni, aztán új alapokra újra fel kéne húznom a régen tervezett Deák Ferenc-darabomat. A Honfoglalás volna a csúcs, természetesen. Egyébként az nem dráma lesz, hanem inkább eposz! Csak újra meg kell hozzá tanulnom írni.
- *Mert elfelejtettél? Nehezen hiszem..*
- Ugyanúgy biztos tudnék. De hogy mindig frissnek érzem, amit írok, sajnos nagyon kell az input. Ebédet alapanyagok nélkül nem lehet főzni. Újat kitalálni főleg nem. Betűk között élve gyűjtünk inspirációkat a Gutenberg-univerzumban, de én most nem vagyok ilyenben. Volt már ilyen leállásom a Köztársaság után. Akkor azért nem tudtam írni vagy másfél-két évig, mert egyrészt nagyon berántott a Hévíz folyóirat szerkesztése, másrészt nem nyújtott már izgalmat az a költői hang, amin beszéltem. A 360 című kötetem azért lett olyan, mert ott „újratanultam járni”. Most is valami új lesz, ha ennek vége lesz.
- *De közben a rajongók a „bestof”-ot követelik, szóval kellene azért már egy „válogatott és új versek”, korban és kötetszámban ott tartasz már.*
- Nem tudok se rajongókról, se ilyen követelésről. De igen, egy vastag válogatott kötet negyven körül már sokakat betegesen vonz. Van is egy fél kötetnyi új versem, ezekkel együtt biztos nem mutatna rosszul, de tényleg jobban érdekel a következő pár év, mint az elmúlt húsz.
- *No, de egy összegzés, egy Szálinger-katedrális!*
- Kell a fenének katedrális, egy dolgozószoba pont elég lesz. Nem akarok összegezni semmit, hanem szeretnék csöndben lenni egy darabig, aztán meg új verseket írni. Nemsokára hazamegyek, és nem azért mert megőregedtem vagy mert nem sikerült az élet, hanem épp ellenkezőleg. Néha úgy érzem, mintha az elmúlt 25 évben azért dolgoztam volna idegenben, hogy majd otthon beülhessek egy íróasztal mögé.
- *Ahogy a költő mondja: „Minden, ami fontos mögöttem van, előttem már csak az élet?”*
- Szeretnék még néhány rendes hosszot úszni.